El concepte del miratge de l'ascens a les aules

written by Isabel Bixquert | 2 de December de 2024

Durant el transcurs de la infància i, sobretot, a partir de les primeres relacions afectivosexuals, les xiques i els xics tenen especial preocupació per agradar als seus iguals. La construcció social dels perfils "més atractius" i "més desitjables" condiciona directament la percepció dels mateixos i, en conseqüència, les seues preferències i eleccions. La popularitat, tindre molts "m'agrada" en les xarxes, la superficialitat, o tindre una comunicació verbal i no verbal acaparadora, descalificadora, dominant… són factors que afecten la manera de relacionar-se, de triar relacions.

El miratge de l'ascens, definit per Puigvert i Fletxa, fa referència al «*fenomen en el qual adolescents i joves creuen erròniament que estar en una relació sexual-afectiva amb una parella irrespectuosa, sexista o imponent augmentarà el seu atractiu i estatus social*». En realitat, ocorre el contrari i, conseqüentment, es desencadena directament la violència de gènere en eixes relacions.

La **percepció d'aconseguir popularitat**, atractiu i èxit social en diferents contextos (com les xarxes socials o grups d'iguals) per mantindre relacions afectivosexuales amb **masculinitats tradicionals dominants (MTD**) és un parany de doble tall que sol desembocar en humiliacions, abusos de

poder o sexuals, crítiques menyspreadores sobre la pròpia imatge, sobre la manera de pensar i de ser… arribant a deteriorar greument l'autoestima i l'autoconcepte i, per tant, la **salut mental i física** de les xiques que el patixen. Moltes s'han vist en fotografies compromeses pujades a les xarxes sense consentiment, ignorades en públic o vexades amb comentaris sexistes davant dels i les altres per part del xic amb qui han tingut una relació.

En este context, el **discurs coercitiu**, la **pressió del grup d'iguals** i l'afany per millorar el propi **estatus** fomenten el desig i l'elecció cap a MTD, les quals exercixen poder menyspreant tant a les xiques com als xics que no seguixen els rols de gènere agressius i violents. Però no tots els xics reaccionen igual ni tots es deixen portar pel corrent dominant; les **noves masculinitats alternatives (NAM)** es posicionen activa i públicament rebutjant qualsevol tipus de violència i davant qualsevol encobriment de la mateixa i, per tant, protegixen amb valentia a les víctimes, alhora que brinden l'oportunitat de viure relacions i experiències verdaderament boniques, basades en el respecte, la valentia, la il·lusió i el plaer; on la bellesa humana es construïx a través dels millors sentiments, sense donar cabuda a les pors de ser una mateixa, sense donar cabuda a la dominació, la humiliació ni el menyspreu.

Des de la perspectiva de la socialització preventiva de la violència de gènere, és clau visibilitzar i reflexionar en escoles, instituts i universitats sobre el concepte del miratge de l'ascens, sobre els factors socialitzadors que el promouen i sobre les seues conseqüències, ja que mitjançant la creació d'**espais dialògics segurs** s'establixen interaccions entre iguals que transformen el desig de la infància, de l'adolescència i de la joventut, cap a relacions igualitàries lliures de violència.

Per tots estos aspectes, és determinant proporcionar, des de les polítiques educatives, **formacions preventives de la violència de gènere** amb impacte social, per a poder continuar somiant i treballant per la prevenció i l'erradicació de la violència de gènere en les nostres societats.

[Imatge de Mircea Iancu en Pixabay]